

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
 Geo. Lalchak, President.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
 Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро-ві вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. Ю. Ляльчак, голова.
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
 UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

РОБІТНИКИ НА ДОПОМОГУ СВОЇЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ ПРЕСІ.

В минулому числі "У.Р.В." поквітано було звіт з травневої кампанії допомоги робітничо-фармерській пресі в Вінніпегу, а в кожному числі "У.Р.В.", "Фармерського Життя" й "Робітничі" поквітуються звіти з різних інших місцевостей Канади.
 Як минулих років, так і цього року, перед в пресовій кампанії ведуть вінніпегські робітники й робітничі, а навіть їх діти. Розуміється, в Вінніпегу живе значно більше українських робітників і робітниць, ніж в якійсь іншій місцевості Канади. Але не треба цього закривати, що коли порівняти число вінніпегських робітників і вислід кампанії пропорційно до числа українських робітників в інших місцевостях, то побачимо, що тут перевага не в чисельності, але таки в ширій, завзятій праці, в розумінні значіння своєї преси.

З різних організаційних звітів бачимо, що для деяких відділів наших робітничо-фармерських організацій ухвалили їх з'їзди та конвенції про те, що місяць травень цілком призначений для робітничо-фармерської преси, не в, як то кажуть, "законом". А коли-б ці ухвали й були законом і всі організації в місяці травні дійсно працювали лише для своєї преси, то й ту працю треба міряти не по назві, але по зав'язттю.

Цим ми цілком не маємо на думці кинути докір нашим організаціям деяких місцевостей, але говоримо це, порівнюючи загальний вислід травневої кампанії з кампанією сегого Вінніпегу й кажемо, що вінніпегські робітники й робітничі та їх діти працювали цього року для своєї преси ще з більшим зав'язттю, ніж минулого року в місяці травні. (Настає тут в рахунок не беремо, бо це зовсім інша пара року.)

Ми вже згадували й тепер пригадуємо, що вінніпегські робітники й робітничі, головні члени й членкині робітничих організацій, вивисли на своїх плечах в місяці квітні дві великі фінансові кампанії: одну на будову Укр. Роб. Дому в Торонто, а другу на будову друкарні в Вінніпегу. А економічне положення вінніпегських робітників не тільки не краще від робітників в інших місцевостях, але ще й гірше, ніж в деяких місцевостях.

Однак ми знаємо також і те, що в кожній місцевості в певний час року є власні місцеві тятари на організації в зв'язку з утриманням дитячих шкіл, сплатою податку на будинках та інших організаційних й освітніх видатках. В зв'язку з цим, звичайно, одна місцевість краще попрацює в листопаді, друга в травні, і так одне друге покриває.

Минулої осені, наприклад, на першому місці стояла маленька майнерська місцевість Колгорт в Альберті, а нині вона майже зачеркла. Завергла не по своїй вині: майні закрилися, робітничтво роз'їхалося шукати праці й куска хліба.

За те цього року добре відкупилися місцевості Форд Сіті, Колмен, Вест-Форт-Вільям, Квінстон, Трансконга й Іст-Клудона. По Вінніпегу ці місцевості стоять на першому місці щодо переведення травневої кампанії в користь нашої преси. Інші місцевості також зробили, що змогли, в користь преси в місяці травні. З деяких місцевостей нема ще звітів і дуже можливо, що вони будуть стояти між першими, хоч і прислали свої збірні піаніше.

Взявши загально, остання травнева кампанія в користь нашої преси випала досить добре. Вона ще раз дала доказ, що українські робітники й фармери в Канаді вміють вже оцінити вагу своєї друкованого слова і що вони від уст собі відіймуть, а дадуть на підтримання своєї преси. Вона ще раз показала нашим ворогам з патріотичного табору, за які то "московські рубли" видається українська робітничо-фармерська преса, як це "патріоти" не раз писали у своїх газетах.

Згадували про українських "патріотів", мимоволі приходило на гадку, як то вони пару років тому назад висміювали нас у своїх газетах за збирання пресового фонду. Вони доказували тоді на чім світ стоїть, що збирання пресового фонду це жабрання, це доказ, що наша преса немає попертя серед читачів. І незадово цього вони самі почали закривати своїх читачів до збирання пресового фонду. Те, на що п'явали, гарненько адишали, і пішли нашим слідом. Тільки біда в тому, що ніхто не спшився і не спшився скласти ім на пресовий фонд. Як графитська хтось, що дасть 50 ц. або долара на пресовий фонд, то вони зараз поквітують його жертву на першій сторони. Однак і це нічого не помагає. Результат цього бачимо такий, що навіть не в кожному числі (раз на тиждень!) є поквітано бо-дай 50 ц. Це найкращий доказ, як читачі підтримують патріотичні газети.

А в той сам час українські робітничо-фармерські газети в кожному числі поквітують пресовий фонд без яких особливих закликів, а після травневої і листопадової кампанії кожне число "Укр. Роб. Вістей" (три рази на тиждень!) цілі сторони відтупан на поквітвання пресового фонду й збірної передплати. Ось де, панове патріоти, попертя в масах читачів! Такою "жабраннивою" ми гордимось, а не соромимося її. Як також простягає руку за жабраннвою, але дістає дулю, а не жертву.

Українські робітники й фармери в Канаді можуть лише гордитися тим, що виключно власними силами удержують пресу, яка під кожним оглядом перевищує пресу українських патріотичних таборів, хоч ця остання вислудується за гроші всім і вся. Пресова кампанія в місяці травні хай буде дальшою заохотою для українських робітників і фармерів у їх праці в користь своєї преси.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видається лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помічі, лише від тебе. Тому прислай перебілату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповни свій найголовніший обов'язок!

НАУКОВИЙ РОЗВИТОК НА УКРАЇНІ.

Пленум Головного Наукового Комітету України (Укрголовнауки), що недавно відбувся в Харкові, зробив важливу роботу в справі зближення наукових робітників зі всіма процесами будівництва соціалістичного господарства на Радянській Україні. Соціалізму не можна збудувати без індустріалізації господарства, індустріалізація ж неможлива без найтіснішого зв'язку промисловості з науковими інституціями, без належної кількості кваліфікованих наукових робітників. Широчезні потреби індустріалізації промисловості та сільського господарства годі задовольнити без напруження роботи наукових і, головне, науково-технічних організацій та без втягування висококваліфікованих наукових сил і робітничо-селянської молоді в роботу господарчих сил.

До цієї важливої справи не міг, розуміється, байдуже поставитися Народний Комісаріят Освіти, який справедливо вважає "фабрикою" озброєних знанням кваліфікованих робітників та керowników для всіх галузей радянського будівництва, робітників, що повинні ясно розуміти своє місце в творчих змаганнях робітничих мас. Пленум Укрголовнауки саме і розв'язав низку справ першорядної ваги, найтісніше зв'язавши з конкретними заходами щодо швидкого розвитку індустріалізації України та участі в ньому наукових робітників, потрібних як для народного господарства, так і для готування майбутнього покоління наукових робітників. У роботі пленуму виявилася єдність поглядів на ці справи, як у керowników Народного Комісаріату Освіти, так і у представників наукових інституцій: і старшого покоління, що виростало і виховувалося перед революцією, і в молодшого, що найтісніше зв'язане з робітниками й селянами.

Ця єдність набуває особливої ваги тому, що, як виявилось на пленумі, не всі господарчі органи з належною увагою ставилися до цього часу до тісного зв'язку з науковими інституціями, а подекуди навіть намагалися відмежуватися від

них. Пленум цьому шкідливому явищу поклав край, постановив, що наукового, так і матеріального, в роботі господарчих установ з науковими дослідними катедрами, інститутами й Українською Академією Наук.

Особливе значіння в роботі пленуму Укрголовнауки має ухвала нового статуту Української Академії Наук, що стає найвищою інституцією, яка має розвивати знання, зв'язані з практичними потребами культурного та економічного будівництва України, підтримати творчу діяльність українських наукових закладів та стежити за розвитком міжнародної науки, вкладаючи до неї наукові здобутки України. Не менше значіння має й утворення державного культурно-історичного заповідника в колишній Києво-Печерській Лаврі.

Пленум ухвалив також певні заходи в справі організації Всеукраїнської Сільсько-Господарської Академії, найвищої організації сільсько-господарської науки, що має дати мільонам українських селян потрібну зброю, щоб підняти на вищий шельф продукуючої родючої нашої землі й організувати цю продукцію на соціалістичних засадах. Він накреслив низку практичних заходів щодо дальшої українзації наукових закладів, без чого неможливе піднесення культурного рівня багатоміліонного відстаючого селянства і просякнення його ідеології пролетарським змістом.

Загалом же кажучи, робота пленуму, його ухвали та виступи представників влади ще раз довели, що на радянській землі утворюються найкращі умови для наукової роботи, бо без неї, без зв'язку її з широкими масами робітників і селян неможливе досягнення тих завдань, що висунула на кон міжнародного життя Велика Жовтнева Революція. Праця і наука живуть і розвиваються на радянській землі в тісній сполученні, творять сучасне і майбутнє вільних робітників і селян.

С. Михайлович.

А. ДЖ. КУК ПРО ЗРАДУ ТРЕЙД-ЮНІЙНИХ ЛІДЕРІВ.

А. Дж. Кук, секретар англійської федерації майнерів йголовосів на мітінгу в полудневій Валлі промову, за яку на нього напали реакційні лідери трейд-юнів і яку відмовився помістити орган Бритійської Партії Праці "Дейлі Гералд".

— Майнери, — сказав Кук, — борються сьогодні за хліб. Але несабаром їм доведеться боротися за зміну конституції в нашій країні. Консервати намагаються отруїти робітничі лави. Вони шепочуть робітникам, що, мовляв, Кук заробляє великі гроші й живе в роскошах. Але будьте певні, що кожний цент з його зарбіку йде до фонду підтримки майнерам. Так само робить і наш голова (юні майнерів) Сміт і наш скарбник Річардсон.

Що-до припинення загально-го страйку, Кук сказав, що "коли всі дізнаються про факти, цього буде досить, щоб зганьбити певні особи за їхню божачку та огидну зраду". На жаль, майнери не мали представництва в Генеральній Раді: Том Річардс був хорий і не міг бути на нарадах, а Роберт Смайлі зробив щось подібне до помилки, як він сам каже. Сам Кук був тієї думки, що його товариші продовжувати справу і що ніякої зради не буде. Він вимагав від Генеральної Ради кооптувати двох майнерів, але та відмовилась.

— Ми мусли, — каже Кук далі, — боритись не тільки проти уряду та підприємців, але й проти деяких робітничих вождів. Щодо уряду та підприємців, то про них можна принаймні сказати, що вони бо-

ються за свої власні інтереси. Але увіть собі, яке було наше становище, коли проводили інші трейд-юнів, — де робітники заробляють на 50—100 відсотків більше, ніж майнери, нахально напасідали на проводирів майнерів і вимагали від них, щоб вони пристали на умови, які означали зменшення заробітної платні майнерам.

Я зазнав деякого терору з боку влади, у мене є деякий досвід з попередніх переговорів з головою уряду 1920 та 1921 років. Але я мушу сказати, що ніколи ні підприємці, ні уряд так не тероризували нас, так не допминались, щоб ми пристали на зменшення заробітної платні, як це робили тепер певні проводирі трейд-юнів. Про це знає уряд, знають і власники копалинь.

Один з представників ворожого табору, з табору підприємців сказав мені: "Генеральна Рада нам допоможе". А голова уряду вже нераз висловлював подяку Генеральній Раді. Генеральна Рада провадила свою страйкову політику без ніякого порозуміння з нами. Так само і проголосила загальний страйк. В неділю, 2 травня перед початком загально-го страйку, коли члени езекутивні майнерів вирушили до вугільних районів, я довідався, що Генеральна Рада веде з прем'єром переговори про нашу справу. Нас, бачите, не запросяли! Я звернувся на це увагу Генеральній Раді й цілком виразно висловив свою думку щодо такої тактики.

Коли напишуть історію цього руху, багато дехто "пекти-

ме раки", коли читатимуть ту формулу, за якою майнерам хотіли накинати негалине зменшення заробітної платні й негалине поновлення роботи. Таку формулу не тільки виробили, але й умовили прем'єра, що майнери пристануть на неї, Генеральна Рада протягом години напасідалася на мене, щоб я пристав на її умови, але я відкинув їх.

Я викликав телеграфом езекутивну майнерів назад до Лондону і довідався, що Генеральна Рада в неділю знову була в прем'єра. Між 10-ою та 11-ою годиною, коли члени езекутивні майнерів, які встигли приїхати до Лондону, зібрались, вони заявили, що я зробив правдиво, відмовившись виконати вимогу Генеральної Ради. А коли езекутивна майнерів прийшла до приміщення уряду, вожді Генеральної Ради знову натискали на нас і вимагали, щоб ми ухвалили оту, відтепер історичну формулу, де говориться, що Генеральна Рада готова припинити загальний страйк і протягом двох тижнів після поновлення роботи врегулювати конфлікт у вугільній промисловості на ґрунті звіту королівської комісії, який вимагає зменшення заробітної платні. Езекутивна майнерів відкинула ці вимоги і робила відповідно з тим дорученням, що його їй дали робітники. На цій прем'єр припинив переговори.

Деякі з наших "друзів", якими мене називали пізнали, як наших ворогів, сказали: "Ми муслимо дещо зробити, ми муслимо побачитися з прем'єром і розпочати переговори з ним". Але прем'єр уклався спати і не прийняв їх. Тільки слуга його вийшов та сказав:

"Панове, час вам іти. Говорити нема з ким. Все вже спить"... (1)
 Далі робітничі фракції виступили в парламенті. Промови МекДоналда та Томаса були такі, що в майбутньому робітничтво читатиме їх з почуттям сорому. Я і Сміт слухали ці дебати. Сміт був обурений, Я-ж був, як завжди, спокійний і ми покинули парламент. Ми всі бачили оці маневри. Ми бачили, як Чорчі і МекДоналд вибігли. Уряд орудував очима людини.
 Коли вже розпочався загальний страйк, це дуже переякало членів Генеральної Ради за деякими винятками. Генеральна Рада натискала на майнерів, щоб вони пристали на пропозицію Семюела (голова королівської комісії) для того, щоб насамперед припинити загальний страйк.
 Я сказав залізничникам, що один з найбільших злочинів їхніх лідерів є не тільки в тім, що вони покинули на призово-лаше майнерів і зрадили їх, ба й в тім, що вони зрадили самих залізничників. Вони були ладні припинити страйк, не здобувши ніяких гарантій для залізничників. Це була одна з найгорніших сторінок в історії боротьби робітничтва. Ми казали Генеральній Раді, щоб вона не припиняла загально-го страйку, аж доки підприємці не візьмуть назад всіх робітників. Томас на це призирило відповів мені:

"Це вас не обходить"...
 Нам розповіли, що Генеральна Рада має гарантію, що уряд пристане на пропозицію Семюела. Ми не вірили, що Генеральна Рада прийняє загальний страйк і обдурює майнерів. Але так воно було: робітників обдурили.

ПАТРІОТИЧНІ ГРИЦІ ПОСВАРИЛИСЯ.

(Докінчення.)

В слідуючому розділі др. Гриневецький висноє Грицаєві, що таке Юда. Мова йде про зміну поглядів, яку закинув др. Грицай д-рові Назарукові. Др. Гриневецький обурює Назарука, а одночасно й Юду в той спосіб:

"Зміна поглядів у чоловіка не тільки не є чимсь в основі своєї землі, але навпаки вона природа, а частогусто кохана для осянення вищої досконалости. Коханий з нас що дня переходить "зміна поглядів".

Одним словом, після Гриневецького — Назарук, це той дур, що перший втік з потоплячого корабля ваплювавши на все, й добре зробив, що Юда, що зміновав свої погляди після політичної погоди, і "нічого не зрадив".

Пора-б вже кінчати. Бридко й так вже. Але цікаво, яким-же способом думають гетьманці посадити на престол "родового гетьмана", відкинувши укр. суспільство, як рабів і дурнів, а укр. інтелігенцію, як хамів? Невже-ж на самих шухрах, гієнах та Юдах думають вони збудувати гетьманську державу?

О, ні, так безнадійно справа не стоїть. У відповідь Грицаєві на те, що Назарук "втік до Скоропадського та до Хомишинського святомірського пантофля", Гриневецький каже, що якраз ширшою молитвою коло Хомишинського пантофля Назарук збудує гетьманську державу.

Тільки молитвою можна прийти до збудування власної держави, каже Гриневецький. Він навіть наводить приклад:
 "Полки приміром: одностайною думкою відіслали Польщу, а до селушки дішли вони ПРИ ПОМОЧІ МОЛІТВИ. У України німає. У нас не той славіть найбільшим будівничим, хто справді будує, але той, хто рудує".

І ось яку зброю пропонує Гриневецький для збудування "єдиної з родовим гетьманом":

"О еже пособити і покортити под ноzi їх всякого врага і супостата. "Благовірного і богохранного Гетьмана нашого Павла і все православное войство Його (чому не греко-католицьке? — Мусія), та помяните Господь Бог в царстві своїм, всегда, нині і прісно і в віки віков".

О, каже Гриневецький, коли-б ти, Грицю отак помолився, замість писати отверті листи до Назарука, тоді поба-

чав би, як хутко родового гетьмана "господь бог помянує би в царстві своїм".

Але, ваше благородіє, свині свиню. І хоч багато хамства цілком слушно закинув Гриневецький українській націоналістичній інтелігенції, то ні себе, ні Назарука він не вибрав, але таки оцю плутанину та конгломератом лайливих слів доказав, що його пацієнт (Назарук), якого він так завзито обороняв перед Грицаєм, є батьком всіх хамів і шурів, що втік з націоналістичного потоплячого корабля, лишаючи на ласку голоду, холоду, тифу й Денікина недобитки Галицької Армії.

Брехню є також, що Польські молитвою відіслали Польщу. Краще Гриневецький снитав би Назарука, від чого він в 1919 році втік за Петрушевичем і з цілою стотисячною армією з Галичини — від польської молитви, чи від французьких гармат, з яких стріляли "галерчики".

* Правдою є, що українська націоналістична інтелігенція уважає "найбільшим будівничим не того, хто справді буде (хоч би навіть буржуазну українську державу), але того, хто руйнує". Прикладом до цього є її плач, паннахиди та вихвалявання, як національного героя — Петлюри. Але ні Назарук, ні Гриневецький тут не стоять і не відмовляються. Але що тепер і так є кілька королів безробітних, то й Вишиваний мріє вже про такий "джаб", який має Форд.

Посада справді надійніша, чим королівська, але все-ж таки не для Габсбургів.

ропадського, мають самих ліри не гетьманці, а д млітніві спомінують "благовірного і богохранного Гетьмана нашого Павла і все православное войство його".

"Український Голос" повинен запротестувати, а січовики обуритися. Де-ж хто бачив — служать Скоропадському воєні, греко-католики, а їх поли й отамани моляться за "православное войство".

Здається, ніколи вам, панове гетьманці не вдасться "покортити під ноzi" свого гетьмана ніякого "врага і супостата", і краще "да помяне вас господь бог в царстві своїм", а на тому "царстві" хай виросте здоровий лопух — аминь.

ЯКИМ КОРОЛЕМ БАЖАЄ БУТИ ВИШІВАНІЙ.

Певно читачі "У.Р.В." забули вже, хто то є Василь Вишиваний. Є це Вільгельм Габсбург, що вже від довшого часу зукраїнізував себе і назвав Василем Вишиваним.

Коліс'я він грав видатну роль серед української націоналістичної дипломатії, його навіть називали претендентом на княжий престол в Квіві.

Кореспондент Американської газети "Нью-Йорк Амерікен" дав недавно з цим Вишиваним у Відні інтерв'ю.
 Вишиваний заявив запит кореспондента, що він ніколи не був претендентом на український королівський чи гетьманський престол, а тим більше не є ним сьогодні. А не був він ним ще й тому, що надто добре приглянувся він королівському життю, щоб мати якісь ілюзії щодо цього "джабу". Він не вартує того, щоб за ним побирався. Позиція і роль королів сьогодні така, що ніяка амбітна людина не буде мати вдоволення з тої позиції.

Правдивими королями не є сьогодні ті, що сидять на європейських престолах, а ті, що живуть в Америці. Такі, як Морган, Генрі Форд і їм подібні. Бо такий Морган може викликати євою одним підписом цілий переворот в одній європейській країні. Може повалити уряд, знищить валюту і добробут. А який інший король годен сьогодні чогось подібного доконати?
 Так говорив Вишиваний.

Такий Форд, на думку Вишиваного робить переворот в індустрії. Він розв'язує на свій лад конфлікт між працею, а капіталом. Фордизм проникає цілий світ. Форд могучий і ніякий король не може з ним зрівнятися. От таким королем хотів би бути і Вишиваний. Фінансовим або промисловим королем — це була би та позиція, яка відповідала би його поглядам.

Побожні бажання, але що-ж зробить?
 Вишиваний заявив проти всякої інтервенції в українській справі з боку чужих держав, бо такі інтервенції є тільки свого рода авантюрами амбітним єдиним, а самому народові користі не приносять. Тому такі інтервенції заздальгід заохоту не надачу.

А нам здається, що коли-б такі справді трапилися Вишиваному десь посада короля, то він не відмовився-б. Але що тепер і так є кілька королів безробітних, то й Вишиваний мріє вже про такий "джаб", який має Форд.

Посада справді надійніша, чим королівська, але все-ж таки не для Габсбургів.

ЗА ЧЕРВОНУ КРАВАТКУ.

Перед роком вернув до Старого Самбора з еміграції з Чехословащини син тутешнього мішанина Осип Сенета. Носив він червону краватку та червоний гузік у кляпі сурдута. Навіть помітився за свого "родового гетьмана" та за його "войство" не уміють. Самі вони є греко-католики, самі сидять коло пантофля Хомишиного й Будки, поробили своїми органами греко-католицької газети "Амеріку" й "Канадійського Українця", у своїх січах, як одиноки на цілому світі творять "войство" Скоро-